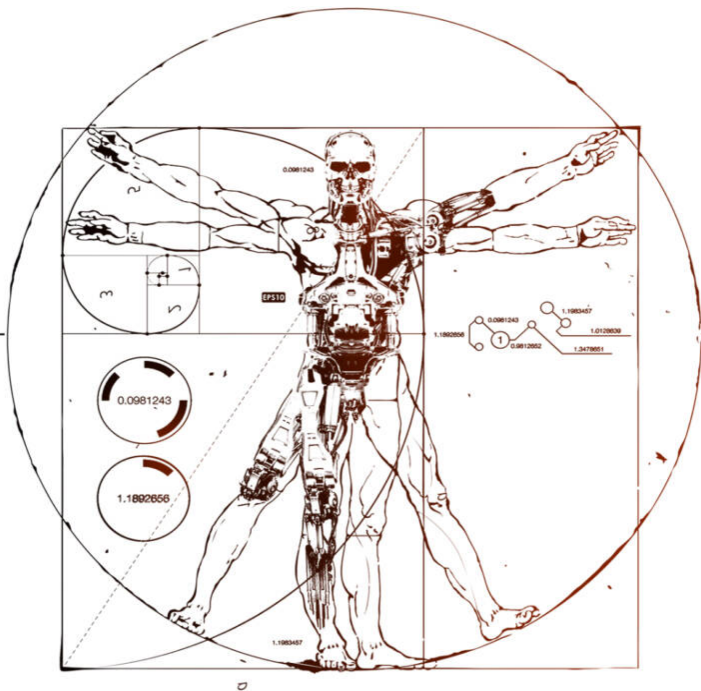

H A R L A N

„Žádný pořádný milovník fantastiky si nemůže dovolit neznat Harlana Ellisona.“

Andrzej Sapkowski

VRCHOL VULKÁNU

OCENĚNÉ POVÍDKY HARLANA ELLISONA

*„V americké literatuře nikdo takový nebyl – a ani nebude.
Zuřivý, zábavný, výmluvný, obrovsky nadaný.“*

Stephen King

H A R L A N
ELLISON
VRCHOL VULKÁNU

H A R L A N
ELLISON

VRCHOL VULKÁNU

Oceněné povídky Harlana Ellisona

*Přeložili Viktor Janiš, Jakub Němeček,
Richard Podaný a Robert Tschorn*

ARGO

Edici Fantastika řídí Martin Šust.

Czech edition © ARGO, 2020

THE TOP OF THE VOLCANO: THE AWARD-WINNING STORIES OF HARLAN ELLISON® is copyright © 2014 by The Kilimanjaro Corporation. All rights reserved.

Harlan Ellison is a registered trademark of The Kilimanjaro Corporation.

Translation © Viktor Janiš, Jakub Němeček, Richard Podaný, Robert Tschorn, 2020

Cover Art © Dark Crayon, 2020

Afterword © Viktor Janiš, 2020

ISBN 978-80-257-3355-4 (váz.)

ISBN 978-80-257-3398-1 (e-kniha)

„KAJ SE, HARLEKÝNE!“ ŘEKL TIKTÁTOR

1966 CENA HUGO: NEJLEPŠÍ POVÍDKA

1966 CENA NEBULA: NEJLEPŠÍ POVÍDKA

Vždy se najdou lidé, kteří se ptají: o čem to celé je? Pro ty, kdo se potřebují ptát, pro ty, kdo potřebují zvýraznit pointy, kteří potřebují vědět, „co tím chtěl básník říci“, je tohle:

Takto slouží státu drtivá většina lidí, nikoli především jako lidé, ale jako stroje, svým tělem. Z nich se rekrutuje stálá armáda a domobrana, vězeňští dozorcí, strážníci, dobrovolné policejní oddíly atd. Ve většině případů nijak nezaměstnávají svůj úsudek či mravní svědomí, ale snižují se na úroveň dřeva, hlíny a kamení a snad by se dali vyrobít dřevění lidé, kteří poslouží stejnému účelu. Taci se netěší větší úctě než slamění panáci nebo hrouda hlíny. Jsou stejně cenní jako koně nebo psi. Přesto však tito lidé jsou běžně pokládáni za dobré občany. Jiní – například většina zákonodárců, politiků, právníků, ministrů a funkcionářů – slouží státu hlavně svou hlavou; a protože jen zřídka rozlišují mezi mravním a nemravným, klidně by mohli neúmyslně sloužit Dáblu stejně jako Bohu. Jen hrstka, příkladmo hrdinové, vlastenci, mučedníci, reformátoři v nejlépším slova smyslu a muži, slouží státu i svým svědomím, a tak mu nutně většinou vzdorují a ten s nimi běžně zachází jako s nepřáteli.

HENRY DAVID THOREAU

Občanská neposlušnost

Tohle je jádro. Teď začněte uprostřed a později si zjistíte začátek; konec se postará sám o sebe.

Ale protože to byl právě takový svět, právě ten svět, jímž ho nechali se stát, jeho činnost po celé měsíce unikala znepokojené pozornosti Těch, kteří se starají o hladké fungování stroje, těch, kdož zalévají vačky a hnací pružiny kultury tím nejlepším máslem. Teprve když vysvitlo, že se nějak, jakýmsi způsobem stal osobou nechvalně proslulou, celebritou, možná i hrdinou pro „emocionálně narušený segment obyvatelstva“ (za nějž je Byrokraté nevyhnutelně označili), předali to Tiktátorovi a jeho právní mašinérii. Ale tou dobou, protože to byl právě takový svět a oni neměli jak předpovědět, že se někdo jako on objeví – jako kmen dávno zaniklé nemoci, který se náhle znovuzrodil v systému, kde se na imunitu zapomnělo, kde vymizela –, směl se stát až příliš skutečným. Nyní měl podobu i obsah.

Stal se *osobností*, něčím, co ze systému odfiltrovali před mnoha desetiletími. Ale tak to bylo a tak tu byl, zcela rozhodně působivá osobnost. V jistých kruzích – středostavovských kruzích – to pokládali za nechutné. Vulgárně okázalé. Anarchistické. Ostudné. Z jiných kruhů se ozývaly toliko pošklebky: z těch vrstev, kde myšlení je podřízené formě a rituálu, jemnůstkám, pravidlům slušného chování. Ale dole, ach, dole, kde lidé odjakživa potřebovali světce a hříšníky, chléb a hry, hrdiny a padouchy, ho pokládali za Bolívara, Napoleona, Robina Hooda, Dicka Bonga (Eso všech es), Ježíše, Joma Kenyattu.

A na vrcholu – kde bohatí, mocní a urození jako seismograf cítí každé zachvění a vibraci, které by je mohly shodit z vlajkového stožáru – ho pokládali za hrozbu, kacíře, vzbouřence, skandál, nebezpečí. Známý byl odshora až dolů, až do samotného srdce, ale důležité reakce pocházely úplně seshora a hluboko zezdola. Ze samotného vrcholku, ze samotného dna.

A tak byla jeho složka spolu s jeho časovou kartou a kardiodestičkou předána Tiktátorovu úřadu.

Tiktátor: o dost víc než sto osmdesát centimetrů vysoký, často zamlklý muž, jenž jemně předl, když šlo všechno jak po časových drátkách. Tiktátor.

Říkalo se mu Tiktátor i v kójiích hierarchie, odkud pocházel strach, ale kde se jen zřídka někdo bál. Ovšem tváří v tvář jeho masce mu takto nikdo neříkal.

Člověku neříkáte jeho nenáviděným jménem, ne když dotyčný za svou maskou dokáže zrušit minuty, hodiny, dny a noci, léta vašeho příštího života. Tváří v tvář jeho masce se mu říkalo Hlavní časoměřič. Bylo to tak bezpečnější.

„Tady se píše, *co* je,“ řekl Tiktátor skutečně měkce, „ale ne *kdo* je. Tahle časová karta, kterou držím v levé ruce, má na sobě jméno, ale to označuje, *co* je, ne *kdo* je. Kardiodestička v mé pravé ruce je rovněž opatřená jménem, ale není tam *kdo*, ale jen *co*. Než budu moci přikročit k náležitému zrušení, musím vědět, *kdo* je tohle *co* zač.“

Svého personálu, všech čmuchalů, všech zaznamenávačů, všech udavačů, všech kommexů, dokonce i minýzů se zeptal: „Kdo je tenhle Harlekýn?“

Nepředl hladce. Z časového hlediska to bylo našponované.

Na druhou stranu to byl nejdelší projev, který od něj slyšeli při jakékoli příležitosti – personál, čmuchalové, zaznamenávači, udavači, kommexové, ale ne minýzové, kteří beztak nebyli přítomní, takže nevěděli. Ale i oni odpelášili ven zjišťovat.

Kdo je Harlekýn?

Krčil se na předoucí platformě vznášedla s hliníkovým rámem, vysoko nad třetí úroveň města (pff! Vznášedlo, no jistě! Byl to prachobyčejný aeroskluz s přivařeným vlečným zařízením) a díval se na elegantní mondrianovské uspořádání budov.

Odkudsi zblízka slyšel metronomické levá–pravá–levá směny z 14.47, která v teniskách pochodovala do továrny na kuželíková ložiska. Přesně za minutu zaslechl tišší pravá–levá–pravá útvaru z 5.00, který šel domů.

Po opáleném obličejí mu přeběhl rošťácký výraz a na okamžik se mu na tváři objevily dolíčky. Pak se poškrabal ve vrabčím hnízdě kaštanových vlasů, pokrčil rameny ve strakatém kostýmu, jako by se duševně připravoval na to, co přijde dál, zatlačil pákou joysticku dopředu a sklonil se ve větru, když vznášedlo kleslo. Sklouzl nad chodník, naschvál klesl o pár stop, aby počechral štrápece dam dbalých módy, a – jen co si zacpal palci velké uši – vyplázl jazyk, zakoulel očima a začal dělat bla-bla-bla-bla-bla. Byla to taková malá kratochvíle. Jedna chodkyně uklouzla a svalila se, balíčky při tom rozhodila do všech stran, další se počúrала, třetí se skácela na bok a v tu chvíli správci zastavili chodník, dokud ji nevzkřísí. Byla to taková malá kratochvíle.

Pak zavířil ve vrtkavém větru a byl pryč. Hej hou. Když zahnul za římsu Institutu pro studium pohybu času, všiml si té pracovní směny, která právě nastupovala na pojízdny chodník. Cvičeným a naprosto úsporným pohybem ukročili stranou na pomalý pruh (ten sborový přesun připomínal baletáky z filmu Busbyho Berkeleyho z předpotopních třicátých let dvacátého století) a pětostupňovým pochodem pokračovali dále přes jednotlivé pruhy, až skončili seřazení na tom expresním.

A on se znovu v očekávání rošťácky zašklebil a ukázalo se, že mu po levé straně chybí zub. Klesal, klouzal a střemhlav se na ně spouštěl a potom za ustavičného křupání uvolnil zarážky, které zajišťovaly konce podomácku vyrobených žlabů a bránily tak tomu, aby se jeho náklad vysypal předčasně. A jen co vytáhl zarážky žlabů, vznášedlo sklouzlo nad továrními dělníky a želé bonbóny o hodnotě sto padesát tisíc dolarů se vyřinuly jako vodopád na expresní pruh.

Želé bonbóny! Milióny a miliardy fialových a žlutých a zelených a lékořicových a hroznových a malinových a mátových a kulatých a hladkých a zvnějších křupavých a zevnitř měkkých moučnatých a cukrových bonbónů teď odskakovaly drncaly chřestily rachtaly poletovaly padaly na hlavy a ramena a ochranné přilby a krunýře dělníků, cinkaly na posuvném chodníku a odrážely se pryč a kutálely se pod boty a cestou dolů plnily oblohu všemi barvami radosti a dětství a prázdnin, pršely jako vytrvalý déšť, pořádná záplava, proud barvy a sladkosti z oblohy, a vcházely do vesmíru příčetnosti a metronomického pořádku s úplně šílenou a střelenou novostí. Želé bonbóny!

Dělníci ze směny skučeli a smáli se a byli zasypáváni a rozprchávali se a želé bonbónům se dařilo pronikat do mechanismu pojízdného chodníku, načež přišlo příšerné zaskřípání, jako kdyby milión nehtů přejelo přes čtvrt miliónu tabulí, poté následovalo škytání a prskání a pak se zastavily veškeré pojízdné chodníky a každého to vrhlo tamatam, jako když popadá mikádo, ale oni se při tom pořád smáli a házeli si do pusy želé bonbónky – vajíčka dětinských barev. Byly to prázdniny, bylo to veselí, absolutní šílenství, sranda. Ale...

Směna se opozdila o sedm minut.

Domů se dostali o sedm minut později.

Hlavní rozvrh byl rozhozen o sedm minut.

Nefunkční pohyblivé chodníky zpozdíly splnění kvót o sedm minut.

Ťukl do prvního domina v řadě a další kameny začaly padat jeden po druhém, čik čik čik.

Systém se zpozdil o sedm minut. Byla to maličkost, prakticky zanedbatelná, ovšem ve společnosti, v níž byl jedinou hybnou silou pořádek a jednota a rovnost a promptnost a hodinová přesnost a pozornost věnovaná hodinám, zbožná úcta k bohům plynoucího času, šlo o katastrofu nevšedního významu.

A tak dostal nařízeno předstoupit před Tiktátora. Vysílalo se to na všech kanálech komunikační sítě. Dostal nařízeno být *tam* v 7.00, sakra včas. A oni čekali a čekali, ale on se ukázal skoro až v půl jedenácté, kdy jim pouze zazpíval písničku o měsíčním svitu v nějaké krajině, o níž nikdo nikdy neslyšel, jménem Vermont, a zase zmizel. Ale všichni čekali už od sedmi a on jim příšerně naboural rozvrhy. Takže otázka zůstávala: Kdo je Harlekýn?

Ovšem *nevslovená* otázka (důležitější než ta první) zněla: jak jsme se dostali *do* téhle situace, kde rozesmátý, nezodpovědný šprýmař, pán hromoplků a žvástů, může rozvrátit celý náš hospodářský a kulturní život želé bonbóny za sto padesát tisíc dolarů...

Prokristapána, *želé bonbóny*! To je šílenství! Kde sebral peníze, aby nakoupil želé bonbóny v hodnotě sto padesát tisíc dolarů? (Věděli, že za ně musel dát tolik, protože stáhli tým Situačních analytiků z jiného úkolu a urychleně je všechny dopravili na scénu k chodníku, aby zametli a spočítali ty cukrovinky a publikovali zjištění, což narušilo zase *jejich* rozvrhy a celé jejich pobočky to způsobilo přinejmenším denní zdržení.) *Želé bonbóny! Želé... bonbóny?* Tak moment – ten moment si započítejte – želé bonbóny přece už sto let nikdo nevyrábí. Kde sehnal želé bonbóny?

To je další dobrá otázka. Je víc než pravděpodobné, že nikdy nebude zodpovězena k vaší plné spokojenosti. Ale na druhou stranu, kolik otázek takhle zodpovězeno je?

Prostředek znáte. Tady je začátek. Jak to začíná:

STOLNÍ ZÁPISNÍK. DEN PO DNI, OBRACEJTE KAŽDÝ DEN.
9.00 – OTEVŘETE POŠTU. 9.45 – SCHŮZKA S VÝBOREM PLÁNOVACÍ
KOMISE. 10.30 – PROBERTE GRAF POKROKU S INSTALACÍ S J. L.
11.45 – MODLETE SE ZA DÉŠŤ. 12.00 – OBĚD. *A TAK TO CHODÍ.*

„Omlouvám se, slečno Grantová, ale čas na ústní pohovory byl stanoven na 14.30, a teď už je skoro pět. Je mi líto, že máte zpoždění, ale

pravidla jsou pravidla. Přihlášku na tuto univerzitu si budete moci podat zase až za rok.“ *A tak to chodí.*

Lokálka odjíždějící v 10.10 zastavuje v Cresthavenu, Galesvillu, Tonawanda Junction, Selby a Farnhurstu, ale ne v Indiana City, Lucasvillu a Coltonu, s výjimkou neděle. Rychlík odjíždějící v 10.35 staví v Galesvillu, Selby a Indiana City, s výjimkou nedělí a svátků, v kterémžto případě staví ve... *a tak to chodí.*

„Nemohla jsem čekat, Frede. Musela jsem být u Pierra Cartaina v 15.00 a ty jsi říkal, že se se mnou sejdeš na konečné pod hodinami ve 14.45, ale nebyls tam, tak jsem musela jít dál. Vždycky chodíš pozdě, Frede. Kdybys tam se mnou byl, mohli jsme to mít v suchu, ale takhle jsem to objednala sama...” *A tak to chodí.*

Vážený pane Atterley, vážená paní Atterleyová: vzhledem k ustavičné nedochvilnosti vašeho syna Gerolda ho bohužel budu muset dočasně vyloučit ze školy, pokud nebude možné zavést spolehlivější metodu zaručující jeho včasný příchod na vyučování. Jistě, je to vzorný student se skvělými známkami, ovšem kvůli tomu, jak setrvale opovrhne rozvrhem této školy, není praktické udržovat ho v systému, kde ostatním dětem nečiní problém dostat se včas tam, kde mají být *a tak to chodí.*

POKUD NEPŘIJDETE V 8.45 RÁNO, NEBUDETE MOCI HLASOVAT.

„Nezajímá mě, jestli je ten scénář *dobrý*, potřebuju ho ve čtvrtek!“

POKOJ JE TŘEBA UVOLNIT DO 14.00.

„Přišel jste pozdě. Tu práci už dostal někdo jiný. Je mi líto.“

ZA DVACET ZAMEŠKANÝCH MINUT VÁM BYLA SNÍŽENA MZDA.

„Bože, kolik je hodin, musím běžet!“

A tak to chodí. A tak to chodí. A tak to chodí. A tak to chodí chodí chodí chodí chodí tik tak tik tak tik tak a jednoho dne už najednou neslouží čas nám, my sloužíme času a jsme otroky rozvrhu, uctívači pohybu slunce na obloze, odsouzení k životu založenému na omezeních, protože systém nebude fungovat, pokud nebudeme přesně dodržovat rozvrh.

Až najednou se z pozdního příchodu stane víc než malá nepříjemnost. Stane se z toho hřích. Pak zločin. Pak zločin postihnutelný takto:

Od půlnoci 15. července 2389 úřad Hlavního časoměřiče nařizuje všem občanům odevzdat časové karty a kardiodestičky ke zpracování. V souladu se zákonem 555-7-SGH-999, jenž upravuje zrušení času per capita, budou veškeré kardiodestičky naprogramovány na jejich individuální nositele a –

Zkrátka se jim podařilo vyvinout metodu zkrácení života, jež mohl člověk prožít. Pokud přišel o deset minut pozdě, přišel o deset minut života. Hodinové zpoždění si už vyžádalo úměrně větší odebrání vyměřeného času. Pokud byl někdo trvale nedochvilný, mohl také v neděli večer obdržet komuniké od Hlavního časoměřiče, že mu čas vypršel a že bude v pravé poledne v pondělí „vypnut“, uspořádejte si prosím své záležitosti, pane, paní či bisexuální osobo.

A tak tímto prostým vědeckým opatřením (využívajícím vědecký proces, jež Tiktátorův úřad střežil jako oko v hlavě) se uchovával Systém. Účelněji už to udělat nešlo. Koneckonců to bylo vlastenecké. Rozvrhy se musí dodržovat. Koneckonců jsme ve válce!

Jenže ta tu je vždycky, ne?

„Ale tohle je už vážně nechutné,“ řekl Harlekýn, když mu Krásná Alice ukázala plakát, na kterém na něj byla vypsána odměna. „Nechutné a *vysoce* nepravděpodobné. Žijeme snad na Divokém západě? Živého, nebo *mrtvého*, ts!“

„Víš,“ povšimla si Krásná Alice, „že když mluvíš, hodně často moduluješ hlas?“

„Omlouvám se,“ řekl Harlekýn pokorně.

„Není třeba se omlouvat. Ty se pořád omlouváš. Ty trpíš takovými výčitkami svědomí, Everette, to je vážně hrozně smutný.“

„Omlouvám se,“ řekl znovu, načež našpulil rty, takže se mu na okamžik objevily dolíčky. Vůbec to nechtěl říct. „Musím zase ven. Musím něco *udělat*.“

Krásná Alice praskla baňkou s kávou o linku. „Pro Kristovy drahý *rány*, Eve-rette, nemůžeš aspoň *jednou* zůstat večer doma? To musíš furt pobíhat v tom klaunském obleku a *otravovat* lidi?“

„Já –“ Zarazil se a nasadil si šaškovskou čapku na kaštanové vrabčí hnízdo, až rolničky jemně zacinkaly. Zvedl se, rozprašovačem vypláchl baňku od kávy a na chvilku ji dal do sušičky. „Musím jít.“

Neodpověděla. Zavrnl fax, ona z něj vytáhla papír, přečetla si ho a hodila ho k němu na linku. „Je to o tobě, jak jinak. Jsi směšný.“

Rychle to přečetl. Psalo se tam, že se ho Tiktátor snaží najít. Bylo mu to jedno, už zase bude někde pozdě. Ve dveřích si ještě potrápil mozkové závity, co by tak mohl říct na rozloučenou, a popuzeně jí vmetl do tváře: „No, *ty* mluvíš *taky* modulovaně!“

Krásná Alice zakoulela krásnýma očima k nebesům. „Jsi směšný.“

Harlekýn vypochoďoval ven, praskl dveřmi, ty se s tichým vzdychnutím zavřely a zamkly se.

Ozvalo se jemné zaklepaní. Krásná Alice si podrážděně odfrkla, vstala a otevřela dveře. Stál tam. „Vrátím se zhruba o půl jedenácté, jo?“

Zatvářila se posmutněle. „Proč mi tohle říkáš? Proč? Však *víš*, že přijdeš pozdě! *Víš* to! *Vždycky* se opozdíš, tak proč mi vykládáš tyhle kraviny?“ Zavřela dveře.

Na protější straně pokýval Harlekýn hlavou. *Má pravdu. Vždycky má pravdu. Přijdu pozdě. Vždycky se opozdím. Proč jí vykládám tyhle kraviny?*

Znovu pokrčil rameny a vyrazil ven, aby zase někam přišel pozdě.

Odpálil pyrotechnické rachejtle s oznámením: Zúčastním se 115. každoroční Invokace Mezinárodní lékařské asociace přesně ve 20.00. Doufám, že se tam setkáme.

Ta slova hořela na obloze, a tak si tam na něj orgány samozřejmě políčily. Přirozeně předpokládaly, že přijde pozdě. Dorazil o dvacet minut dřív, když ještě připravovali pavučiny, do nichž ho chtěli polapit a jimiž ho chtěli svázat. Zastroubil do velkého megafonu a tak je vyděsil a rozhodil, že se jejich vlastní navlhčené obkličovací pavučiny s mlasknutím sevřely a je to vytáhlo vysoko nad

podlahu amfiteátru, kde už jen kopali a ječeli. Harlekýn se smál a smál a na-stokrát se omlouval. Lékaři, shromáždění v obřadném konkláve, se svjeli smí-chy a Harlekýnovy omluvy přijali s přehnaným ukláněním a pózami a králov-sky se bavili všichni, kdo si o Harlekýnovi mysleli, že je mnoho povyku pro nic v hogofogo kalhotách; tedy všichni krom orgánů vyslaných úřadem Tiktátora; ti tam viseli jako náklad v doku, vytáhnutí nad podlahou amfiteátru nanejvýš nepatřičným způsobem.

(V jiné části téhož města, kde Harlekýn pokračoval ve svých „aktivitách“, se odehrál příběh nijak nesouvisející s tím, čím se tu zaobíráme, tedy krom toho, že ilustruje Tiktátorovu moc a význam: muž jménem Marshall Delahanty do-stal z Tiktátorova úřadu oznámení o vypnutí. Jeho žena přijala upozornění od minýze v šedém kvádru, jenž ho doručil s tradičním „lítostivým výrazem“ ne-chutně rozmáznutým po celé tváři. Věděla, oč jde, ani to nemusela rozpečet. Bylo to milostné psaníčko, které dnes okamžitě pozná každý. Zalapala po dechu a držela to, jako by šlo o mikroskopové sklíčko se špetkou botulinu, a modlila se, ať to není pro ni. Ať je to pro Marshe, blesko jí hlavou brutálně a realisticky, nebo pro jedno z dětí, ale ne pro mě, prosím, nejmilejší Bože, ne pro mě. A pak to otevřela a ono to *bylo* pro Marshe a jí se na jednu stranu ulevilo a zároveň se zhrozila. Tu kulku schytl vedlejší voják v řadě. „Marshalle,“ vykřikla, „Mar-shalle! Ukončení, Marshalle! Panebože, Marshalle, cobudemedělat, cobudeme-dělat, Marshalle panebožemarshalle...“ a z jejich domova se toho večera linul zvuk trhaného papíru a čpěl strach a z komína stoupal smrad šílenství a nebylo nic, absolutně nic, co by s tím mohli dělat.

Ale Marshall Delahanty zkusil utéct. A ráno dalšího dne, když nadešel čas na vypnutí, byl hluboko v kanadském hvozdu dvě stě mil daleko a Tiktátorův úřad vymazal jeho kardiodestičku a Marshall Delahanty sebou za běhu seknul a srdce mu přestalo bít a krev mu cestou do mozku vyschla a byl mrtvý, toť vše. Na sektorové mapě v úřadu Hlavního časoměřiče pohaslo jedno světýlko, fax rozmnožil záznam o úmrtí a jméno Georgette Delahantyové bylo zaneseno na seznam příjemců dávek v nezaměstnanosti, dokud se znovu neprovdá. Čímž ta-hle poznámka pod čarou končí, víc už toho vysvětlovat netřeba, jen se teda ne-smějte, protože tohle by se stalo Harlekýnovi, kdyby Tiktátor odhalil jeho sku-tečné jméno. Není to vtipné.)

* * *

V nákupní úrovni města se tísnily davy nakupujících ve čtvrtěčných barvách. Ženy v kanárkově žlutých chitónech a muži v pseudotyrolských šatech, které byly jadeitově zelené a kožené a hodně přiléhavé, až na balónové kalhoty.

Když se Harlekýn objevil na stále ještě nedodělané skořápce nového Efektivního nákupního střediska s megafonem u rošťacky rozesmátých rtů, všichni si na něj ukazovali a zírali a on je plísnil:

„Proč se od nich necháte komandovat? Proč si necháte rozkazovat, ať si pospíšíte, ať pelášíte jako mravenci nebo stonožky? Dejte si na čas! Chvíli se courejte! Užívejte si sluníčka, užívejte si větříku, nechte se unášet životem vlastním tempem! Nebuďte otroci času, to je přece děsné umírání, pomaličku, postupně... pryč s Tiktátorem!“

Kdo je ten cvok? chtěla vědět většina nakupujících. Kdo je ten cvok jejda příjdu pozdě musím běžet...

A stavební četa v Nákupním středisku dostala z úřadu Hlavního časoměřiče urgentní pokyn, že na jejich věži se nachází nebezpečný zločinec známý jako Harlekýn a že je naléhavě třeba jejich pomoci s Harlekýnovým zatčením. Pracovní četa to odmítla s tím, že by ztratila čas ve stavebním harmonogramu, ale Tiktátorovi se povedlo zatahat za správné nitky vládní sítě a dělníci dostali pokyn přerušit práci a chytit toho troubu, co je tam nahoře na věži s megafonem. Takže víc než tucet statných dělníků nalezl do stavebních platforem, uvolnil antigravitační desky a začal stoupat k Harlekýnovi.

Po tom debaklu (při němž díky Harlekýnovým bezpečnostním opatřením nebyl nikdo vážně zraněn) se dělníci pokusili přeskupit a znovu ho napadnout, jenže už bylo pozdě. Zmizel. Podívaná ovšem přilákala celkem početný dav a nákupní cyklus byl rozvrácen na hodiny, prostě na celé hodiny. Poptávka v systému tudíž zaostávala, a tak byla přijata opatření ke zrychlení cyklu po zbytek dne, jenže pak to uvízlo na mrtvém bodě, načež se to zrychlilo a oni prodali příliš mnoho plovákových ventilů a ne dost veglerů, což zase rozhodilo popliský poměr, kvůli čemuž bylo nutné rychle navézt bedny a bedny kazícího se Likvida do obchodů, které obvykle potřebovaly bednu tak každé tři čtyři hodiny. Dodávky byly zmršené, překládky nasměrovaly zboží úplně jinam a nakonec to pocítila i výroba aeroskluzů.

* * *